

Obowiązki organizacji wobec wolontariuszy, czyli o czym warto wiedzieć?

Zasady współpracy z wolontariuszami szczegółowo przedstawione zostały w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1817). Poniżej przedstawiamy kilka najważniejszych zagadnień, które dotyczą obowiązków organizacji wobec osób wyrażających chęć pomocy wolontaryjnej.

Zawarcie porozumienia z wolontariuszem

Obowiązkiem wynikającym z ww. ustawy jest zawarcie umowy (porozumienia) pomiędzy korzystającym i wolontariuszem/wolontariuszką. Jest to kontrakt, regulujący zobowiązania obydwu stron, uwzględniający warunki, przedmiot i zakres współpracy. Porozumienie może być pisemne lub ustne, w zależności od czasu współpracy:

- ✓ jeśli okres współpracy wynosi do 30 dni – umowa może mieć formę ustną,
- ✓ przy okresie współpracy powyżej 30 dni – umowa obligatoryjnie musi mieć charakter pisemny.

Porozumienie, które zawieramy z wolontariuszem musi mieć formę pisemną także wtedy, gdy wolontariusz zażąda sporządzenia pisemnej umowy (art. 44 ust. 2 i 4).

Poinformowanie o bezpiecznych i higienicznych warunkach wykonywania świadczeń

Organizacja, która korzysta z pomocy wolontariusza musi poinformować go o bezpiecznych i higienicznych warunkach wykonywania świadczeń oraz musi takie warunki zapewnić. Czasami poinformowanie takie utożsamiane jest z koniecznością zapewnienia szkolenia w zakresie BHP, lecz jest to mylne założenie. W stosunku do wolontariusza nie ma takiego obowiązku, ponieważ nie jest on pracownikiem.

Aby uniknąć niebezpieczeństw związanych z wypełnianymi obowiązkami, wolontariusze muszą znać zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych, czyli np. wiedzieć co należy robić w razie pożaru, czy też znać przebieg dróg ewakuacyjnych. Taki instruktaż może przeprowadzić w placówce osoba do tego uprawniona, w miejscach gdzie jest stanowisko inspektora BHP będzie to właśnie osoba pełniąca tę funkcję.

Zapewnienie środków ochrony osobistej

Powierzając wolontariuszowi do wykonania zadanie, należy zaopatrzyć go w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy. Przykładowo jeśli wolontariusz będzie zaangażowany w prace ogrodnicze, powinien mieć ubiór chroniący go przed ewentualnymi skałeczeniami. Od specyfiki pracy zależy jakie środki ochrony należy zagwarantować wolontariuszowi. W czasach pandemii warto zadbać także o rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk.

Zaświadczenie

Na życzenie wolontariusza organizacja ma obowiązek wystawić zaświadczenie potwierdzające współpracę lub przygotować opinię o sposobie wykonywania przez niego zadań. Jest to nic innego jak forma rekomendacji, o którą często proszą wolontariusze. Zaświadczenia takie mają duże znaczenie szczególnie dla młodych ludzi, którzy planują lub dopiero rozpoczynają swoją ścieżkę zawodową. Wielu pracodawców docenia zaangażowanie kandydatów w działania wolontaryjne, gdyż często wskazują one na pracowitość, kreatywność, empatię.

Ubezpieczenie NNW

Ustawa o wolontariacie nakłada na korzystającego (organizację) obowiązek zapewnienia wolontariuszowi ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Jeżeli czas współpracy jest krótszy niż 30 dni kalendarzowych, ubezpieczenie to należy wykupić w dowolnej firmie ubezpieczeniowej. Jeśli czas współpracy jest dłuższy niż 30 dni ubezpieczenie NNW jest gwarantowane przez państwo polskie na podstawie znowelizowanej tzw. małej ustawy wypadkowej (ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach). W takiej sytuacji konieczne jest podpisanie z wolontariuszem porozumienia o współpracy – umowy wolontarystycznej (patrz wyżej). Podpisane porozumienie jest niejako promesą polisy ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie OC

Ustawa nie wskazuje konieczności wykupienia ubezpieczenia OC na okoliczność współpracy z wolontariuszami. Warto jednak zadbać o takie ubezpieczenie, gdyż chroni ono korzystającego (organizację, placówkę) przed ewentualnymi roszczeniami osób trzecich, w wyniku działań wolontariuszy.

Co zrobić w razie wypadku?

Postępowanie powypadkowe będzie zależne od rodzaju umowy zawartej z wolontariuszem, a co się z tym wiąże rodzaju ubezpieczenia, które mu zapewniliśmy. W przypadku porozumienia ustnego, które można zawrzeć przy współpracy trwającej mniej niż 30 dni, Organizacja zobowiązana jest wykupić wolontariuszowi ubezpieczenie w dowolnej firmie ubezpieczeniowej. Wówczas warunki wykupionej polisy będą określać tryb postępowania w razie wypadku.

W przypadku porozumienia pisemnego (czas współpracy powyżej 30 dni) konieczne jest wypełnienie karty wypadkowej, która określa okoliczności zaistniałego wypadku, udać się do lekarza i uzyskać zaświadczenie o stwierdzonym urazie, a następnie sporządzić ksero porozumienia z wolontariuszem. Mając te trzy dokumenty, po zakończeniu leczenia i ewentualnej rehabilitacji, należy je złożyć w oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, właściwego ze względu na miejsce działania Organizacji. To właśnie ZUS jest instytucją, którą podobnie jak w przypadku wypadków pracowniczych, może przeprowadzić procedurę odszkodowawczą.

Koszty związane z wolontariuszami

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacja może pokrywać następujące koszty wolontariuszy:

- ✓ koszty podróży służbowych i diet;
- ✓ koszty szkoleń wolontariuszy;
- ✓ inne niezbędne koszty związane z wykonaniem świadczeń na rzecz organizacji;
- ✓ koszty ubezpieczeń (NNW i leczenia za granicą).